

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1995 M. BALANDŽIO 7 D. NUTARIMO NR. 500 „DĖL MIŠKŲ PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. balandžio 7 d. nutarimą Nr. 500 „Dėl Miškų priešgaisrinės apsaugos taisyklių patvirtinimo“ ir jį išdėstyti nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL MIŠKŲ PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatymo 5 straipsnio 4 punktu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Patvirtinti Miškų priešgaisrinės apsaugos taisykles (pridedama)“.

Ministras Pirmininkas

Aplinkos ministras

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
1995 m. balandžio 7 d. nutarimu Nr. 500
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2020 m. d. nutarimo Nr.
redakcija)

MIŠKŲ PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Miškų priešgaisrinės apsaugos taisyklės (toliau – taisyklės) nustato bendruosius visų nuosavybės formų miškų priešgaisrinės apsaugos reikalavimus, apimant stebėjimo, profilaktines ir priešgaisrines saugos priemones, miško gaisrų gesinimo organizavimą, miškų priešgaisrinės apsaugos kontrolę ir reikalavimus miško valdytojams ir naudotojams.
2. Taisyklėse vartojamos sąvokos įtvirtintos Lietuvos Respublikos miškų įstatyme, Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatyme ir Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatyme.

II SKYRIUS BENDRIEJI REIKALAVIMAI

3. Miškai skirstomi į tris miškų degumo klases pagal taisyklių 1 priedą. Atsižvelgiant į miškų degumo klasę, organizuojama bendra valstybinė miško priešgaisrinės apsaugos sistema.
4. Gaisrų pavojus miškuose nustatomas pagal kompleksinį miškų gaisringumo rodiklį, kuris skaičiuojamas atsižvelgiant į vyraujančias meteorologines sąlygas (oro temperatūrą, rasos taško temperatūrą, kritulių kiekį). Atsižvelgiant į kompleksinį miškų gaisringumo rodiklį, valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos kiekvieno regioninio padalinio veiklos teritorijoje nustatoma miškų gaisringumo klasė pagal taisyklių 2 priedą. Kompleksinį miškų gaisringumo rodiklį skaičiuoja ir miškų gaisringumo klases nustato Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos.
5. Miškų gaisringumo klasė kasdien skelbiama valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos ir Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos internetinėse svetainėse nuo balandžio 1 d. iki rugsėjo 30 d.
6. Gaisrams kilti palankiu laikotarpiu (pavasarij, ištirpus miške sniegui, iki rudenį prasidedant lietingiems orams ar iškrintant sniegui) miško žemėje draudžiama:
 - 6.1. naudotis atvira ugnimi (deginti šiukšles, žvakes, leisti dangaus žibintus), mėtyti neužgesintus degtukus, nuorūkas ir kitus daiktus, galinčius sukelti gaisrą;
 - 6.2. deginti nenupjautus, nesugrėbtus ar kitaip nesurinktus augalus ar jų dalis;
 - 6.3. sandėliuoti degias medžiagas arba lengvai užsidegančias kitas medžiagas;
 - 6.4. naudotis techniškai netvarkingomis transporto priemonėmis, netvarkingais elektriniais, benzininiais, dujiniais, dyzeliniais darbo įrankiais, pilti degalus miške į transporto priemones (išskyrus transporto priemones, atliekančias miško kirtimo ir išvežimo darbus).
7. Miško kirtimo liekanas sandėliuoti draudžiama:
 - 7.1. prie jaunesnių kaip 30 metų spygliuočių medynų arčiau kaip 50 metrų atstumu;
 - 7.2. prie įrengtų poilsiaviečių, stovyklaviečių, atokvėpio vietų arčiau kaip 200 metrų atstumu.
8. Draudžiama važinėti miškuose transporto priemonėmis su vidaus degimo varikliais ne keliais arba ten, kur įvažiuoti uždrausta (išskyrus specialiąsias transporto priemones bei transportą, skirtą

miškų ūkio veiklai, aplinkos monitoringui, saugomų teritorijų ir priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų transportą).

9. Statyti transporto priemonės miškuose galima tik tam skirtose transporto priemonių stovėjimo aikštelėse arba kelio pakraštyje, užtikrinus galimybę keliu pravažiuoti kitoms transporto priemonėms.

10. Automatiniai įvažiavimo į miško žemę vartai, užkardai ir kiti įrenginiai turi turėti rankinį valdymą, leidžiantį juos atidaryti bet kuriuo paros metu.

11. Asmenys, atliekantys kelių remonto, priežiūros darbus, kurių metu nebus užtikrinta galimybė transporto priemonėms, skirtoms gaisrui gesinti įvažiuoti į mišką, privalo iš anksto raštu informuoti valstybės įmonę Valstybinių miškų urėdiją.

12. Laužus miške leidžiama kurti tik specialiai įrengtose poilsiaviečių ir stovyklaviečių laužavietėse, kurios pažymėtos atitinkamu ženklu. Kitose vietose kurti laužus, stovyklauti, rengti masinius kultūros, sporto ir kitus renginius galima tik gavus miško valdytojo rašytinį sutikimą. Laužavietės įrengiamos aikštelėse, esančiose ne arčiau kaip 5 metrai nuo medžių kamienų ir apsuptose 0,5 metro pločio mineralizuota juosta. Baigus kūrenti laužą, reikia jį kruopščiai užpilti žemėmis arba vandeniu, kol jis visiškai nustos rusenęs.

13. Asmenys apie pastebėtą gaisrą turi pranešti Bendrajam pagalbos centrui ir esant galimybėms pradėti jį gesinti savo jėgomis.

III SKYRIUS MIŠKŲ PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS KONTROLĖ

14. Miškų priešgaisrinės apsaugos kontrolė yra įgaliotų institucijų ir pareigūnų vykdoma įstatymais, šiomis taisyklėmis, kitais teisės aktais Miškų priešgaisrinės apsaugos nustatytų reikalavimų laikymosi priežiūra, kurios tikslas – užtikrinti miško priešgaisrinės apsaugos sistemos veikimą ir kontroliuoti jos įgyvendinimą.

15. Miškų priešgaisrinės apsaugos kontrolę pagal kompetenciją visuose Lietuvos Respublikos miškuose vykdo aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai, valstybiniai miškų pareigūnai, valstybiniai saugomų teritorijų pareigūnai ir valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnai.

16. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai, valstybiniai miškų pareigūnai, valstybiniai saugomų teritorijų pareigūnai, valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnai turi teisę uždrausti šias taisykles pažeidžiančią veiklą miškuose.

IV SKYRIUS PRIEŠGAISRINIŲ JUOSTŲ ĮRENGIMAS

17. Miškuose įrengiamos šios priešgaisrinės juostos:

17.1. mineralizuotos juostos, kuriose pašalintos degiosios medžiagos. Jos įrengiamos 2–4 metrų pločio (priklausomai nuo degių medžiagų sudėties ir išsidėstymo, išskyrus laužaviečių aikšteles, kuriose mineralizuotos juostos plotis – 0,5 metro) ir atskiria miškus nuo galimų ugnies židinių bei stabdo požeminių gaisrų plitimą. Mineralizuotas juostas atstoja miško keliai be degių medžiagų;

17.2. lapuočių medžių juostos, įrengiamos 10–50 metrų pločio. Šių medžių juostose pašalinamos išvartos, surenkamos šakos;

17.3. spygliuočių medžių juostos, įrengiamos 10–50 metrų pločio. Šios juostos išvalomos, iškertamas spygliuočių trakas ir pomiškis, nugenimos spygliuočių medžių šakos iki 1,5 metro aukščio. Iškirtus spygliuočių medynus, įrengiamos lapuočių medžių juostos pagal taisyklių 17.2 papunkčio reikalavimus;

17.4. magistralinės juostos kalninės pušies medynuose. Jos įrengiamos 10–50 metrų pločio (prie urbanizuotų teritorijų ir kalninės pušies masyvuose iki 100 metrų pločio). Šiose juostose iškertama ir pašalinama visa sumedėjusi augalija, įrengiami priešgaisriniai keliai, jose gali būti įrengiamos lapuočių medžių juostos pagal taisyklių 17.2 papunkčio reikalavimus. Magistralinių juostų kalninės

pušies medynuose pakraščiuose (kraštuose prie augančio miško sienos) įrengiamos mineralizuotos juostos.

18. Priešgaisrinės juostos įrengiamos:

18.1. prie geležinkelių. Mineralizuotos juostos įrengiamos laikantis su mišku besiribojančių geležinkeliai priklausančių želdinių ruožo ribų. Tarp geležinkelio ir mineralizuotos juostos įrengiamos spygliuočių arba lapuočių medžių juostos. Sausuose spygliuočių želdiniuose iki 5 metrų nuotoliu viena nuo kitos įrengiamos dvi mineralizuotos juostos;

18.2. prie magistralinių ir krašto kelių. Mineralizuotos juostos įrengiamos 2–5 metrų nuotoliu nuo griovio ar kelio pakraščio, o už jų įrengiamos 10–20 metrų pločio spygliuočių arba lapuočių medžių juostos;

18.3. prie miško kvartalinių linijų, sudarant uždarus 50–100 hektarų plotus. Miško kvartinės linijos mineralizuojamos ir abiejose jų pusėse formuojamos 10 metrų pločio spygliuočių arba lapuočių medžių juostos;

18.4. miško kvartalų viduje prie miško kelių ar mineralizuotų juostų, sudarant mažesnius nei 50 hektarų uždarus plotus. Abiejose kelio ar mineralizuotos juostos pusėse įrengiamos 5–10 metrų pločio spygliuočių arba lapuočių medžių juostos;

18.5. prie kitų galimų gaisro kilimo vietų (karinių teritorijų ribų, stovyklaviečių, poilsio vietų, juridinių asmenų nuosavybės, nuomos ar patikėjimo teisėmis valdomų statinių).

V SKYRIUS

REIKALAVIMAI MIŠKO VALDYTOJAMS IR NAUDOTOJAMS

19. Miško valdytojai privalo įgyvendinti profilaktines priešgaisrines apsaugos priemones, numatytas vidinės miškotvarkos projekte ir miško želdinimo ir žėlimo projekte (įrengti, atnaujinti ir prižiūrėti priešgaisrines juostas, laužavietes, valyti užšlemštą mišką).

20. Jeigu gaisrams kilti palankiu laikotarpiu dirbant miškuose ar objektuose, kurie ribojasi su miškais (tiesiant kelius, dujotiekius, naftotiekius, elektros tiekimo, ryšių linijas, įrengiant kitas komunikacijas), prireikia naudotis atvira ugnimi, privaloma:

20.1. raštu suderinti darbų vykdymą su miško valdytojais;

20.2. atviros ugnies naudojimo vietose ir 2–3 metrų spinduliu nuo jų pašalinti viršutinį dirvožemio sluoksnį (augalinę dangą, pakritas, paklotę ir kitas degias medžiagas);

20.3. imtis visų atsargumo priemonių gaisrui išvengti;

20.4. darbų vykdymo vietas aprūpinti būtinomis gaisrų gesinimo priemonėmis.

21. Gaisrams kilti palankiu laikotarpiu miške dirbantys asmenys privalo turėti būtiniausias gaisro gesinimo priemones.

22. Kai geležinkelis nutiestas per miškus, jų valdytojai privalo:

22.1. įrengti pagal taisyklių 17 punkto ir 18.1 papunkčio reikalavimus priešgaisrines juostas ir jas prižiūrėti;

22.2. kasmet iki gaisrams kilti palankaus laikotarpio pradžios išvalyti iš priešgaisrinių juostų šiukšles, miško kirtimo liekanas.

23. Valstybės įmonė Valstybinių miškų urėdija privalo:

23.1. atsižvelgiant į miškų degumo klases, kasmet gaisrams kilti palankiu laikotarpiu organizuoti potencialių miško gaisrų kilimo vietų ir miško gaisrų stebėjimą iš priešgaisrinių bokštų ir antžeminių automatinių miško gaisrų stebėjimo sistemų;

23.2. kasmet iki gaisrams kilti palankaus laikotarpio pradžios organizuoti gaisrų stebėjimo bokštų, antžeminių automatinių miško gaisrų stebėjimo sistemų remontą;

23.3. organizuoti miško gaisrų prognozavimą ir apie jų pavojų informuoti Lietuvos Respublikos gyventojus per įvairias visuomenės informavimo priemones;

23.4. įsivyravus IV-V miškų gaisringumo klasei, esant poreikiui organizuoti reidus, skirtus gaisrų prevencijai;

23.5. kasmet iki balandžio 1 d. pateikti Aplinkos ministerijai informaciją apie praeitų kalendorinių metų miško gaisrus ir apie įgyvendintas profilaktines priešgaisrines apsaugos priemonės.

24. Valstybės įmonė Valstybinių miškų urėdija, valstybinių gamtinių ir biosferos rezervatų direkcijos privalo:

24.1. kasmet iki gaisrams kilti palankaus laikotarpio pradžios organizuoti gaisrinės technikos remontą, suformuoti priešgaisrines komandas, aprūpinti jas gaisrų gesinimo ir ryšių priemonėmis;

24.2. prireikus atnaujinti mineralizuotas juostas, pašalinti iš jų degiąsias medžiagas; 24.3. sudaryti arba patikslinti operatyvinius miško gaisrų gesinimo planus, juos suderinti su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos teritoriniais struktūriniais padaliniais ir savivaldybių priešgaisrinėmis tarnybomis;

24.4. įrengti priešgaisrines juostas, vandens telkinius, kelius transporto priemonėms, skirtoms gaisrui gesinti privažiuoti iki jų ir esamų natūralių vandens telkinių;

24.5. organizuoti gyventojų švietimą miško priešgaisrinės saugos klausimais;

24.6. organizuoti ir/ar dalyvauti rengiant miško gaisrų gesinimo pratybas;

24.7. rinkti statistikos duomenis apie miško gaisrus.

25. Karinių teritorijų naudotojai apie mokymus, pratybas miške ir numatomą karinę veiklą turi informuoti valstybės įmonę Valstybinių miškų urėdiją.

26. Karinės teritorijos naudotojo įgaliotas asmuo privalo:

26.1. jei teritorijoje, kurioje vykdomos karinės pratybos, yra daugiau nei 700 ha miškų, užtikrinti, kad esant padidėjusiam gaisrų pavojui (II–V miškų gaisringumo klasei) karinių pratybų miške metu būtų padidėjusios gaisro gesinimo priemonės (kastuvai, ugnies užplakikliai, kirviai, kibirai, kitos priemonės), o jei teritorijoje, kurioje vykdomos karinės pratybos, yra daugiau nei 700 ha miškų – ir transporto priemonė, skirta gaisrui gesinti;

26.2. užtikrinti, kad esant padidėjusiam gaisrų pavojui (II–V miškų gaisringumo klasei) karinių pratybų miške metu būtų būtiniausios gaisro gesinimo priemonės (kastuvai, ugnies užplakikliai, kirviai, kibirai, kitos priemonės), o jei teritorijoje, kurioje vykdomos karinės pratybos, yra daugiau nei 700 ha miškų – ir transporto priemonė, skirta gaisrui gesinti;

26.3. gaisrams kilti palankiu laikotarpiu karinių pratybų miške metu uždrausti naudoti atvirą ugnį ar priešgaisrinio požiūriu pavojingas priemones ir įrangą;

26.4. vykdant karines pratybas miške, paskirti asmenį, atsakingą už veiksmų kilus miško gaisrui koordinavimą.

27. Karinių poligonų, kuriuose yra daugiau nei 700 ha miškų, naudotojai kartu su valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos regioniniais padaliniais ne rečiau kaip vieną kartą per metus turi organizuoti bendras miško gaisrų gesinimo pratybas.

VI SKYRIUS

GAISRŲ GESINIMO ORGANIZAVIMAS

28. Miško gaisrai gesinami valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos, valstybinių gamtinių ir biosferos rezervatų priešgaisrinių komandų, priešgaisrinėmis gelbėjimo pajėgomis ir kitomis civilinės saugos sistemos pajėgomis. Dėl miško gaisro plitimo paskelbus ekstremalią situaciją, miško gaisrui gesinti gali būti pasitelkti Lietuvos kariuomenės kariniai vienetai teisės aktų nustatyta tvarka.

29. Valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos, valstybinių gamtinių ir biosferos rezervatų direkcijų priešgaisrinės komandos privalo gesinti kilusius miško gaisrus ir apie kiekvieną miško gaisrą priešgaisrinių komandų budėtojai turi nedelsdami informuoti Bendrąjį pagalbos centrą.

30. Gavęs pranešimą apie miško gaisrą, Bendrasis pagalbos centras informuoja valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos regioninių padalinių priešgaisrinių komandų budėtojus pagal valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos pateiktus padalinių kontaktus ir jų administracinį suskirstymą.

31. Kai dėl gaisro plitimo skelbiama ekstremali situacija, gaisrų gesinimas organizuojamas Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme nustatyta tvarka.

32. Organizuodami miško gaisrų gesinimą, valstybiniai miškų pareigūnai, valstybiniai saugomų teritorijų pareigūnai, aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai ir valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnai, taip pat priešgaisrinės komandos turi teisę neatlygintinai naudotis kitoms įstaigoms, įmonėms ir organizacijoms priklausančiomis ryšio ir gaisrų gesinimui skirtomis priemonėmis.

33. Miško gaisrų gesinime dalyvaujant kelioms institucijoms, jų veiksmai yra derinami vadovaujantis Gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinių darbų, įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimo ir jų padarinių šalinimo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 25 d. nutarimu Nr. 1212 „Dėl gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinių darbų, įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimo ir jų padarinių šalinimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

MIŠKŲ DEGUMO KLASĖS

Miškų degumo klasė	Medynų charakteristika	Galimo gaisro rūšis
I (didelio gamtinio degumo miškai)	spygliuočių jaunuolynai iki 40 metų (Š, N ir L hidrotopų ir visų trofotopų augavietėse); pušynai ir eglynai (Š, N, L hidrotopų ir a, b trofotopų augavietėse).	per visą gaisrams kilti palankų laikotarpį galimi žemutiniai ir viršutiniai gaisrai.
II (vidutinio gamtinio degumo miškai)	spygliuočių jaunuolynai iki 40 metų (U, P hidrotopų ir visų trofotopų augavietėse); pušynai ir eglynai (Š, N, L hidrotopų ir c, d, f trofotopų augavietėse); lapuočių medynai (Š, N hidrotopų ir a, b trofotopų augavietėse); nusausintų augaviečių medynai.	esant II gaisringumo klasei galimi žemutiniai gaisrai, spygliuočių medynuose – ir viršutiniai gaisrai, nusausintų augaviečių medynuose – durpiniai požeminiai gaisrai.
III (mažo gamtinio degumo miškai)	lapuočių medynai (Š, N hidrotopų ir c, d, f trofotopų augavietėse); lapuočių medynai (L hidrotopo ir visų trofotopų augavietėse); visų rūšių medynai (U ir P hidrotopų augavietėse).	stichinės nelaimės sąlygomis esant III gaisringumo klasei galimi žemutiniai ir durpiniai požeminiai gaisrai.

MIŠKŲ GAISRINGUMO KLASĖS

Miškų gaisringumo klasė	Klasės charakteristika
I	gaisrų pavojus nėra - gaisrams kilti sąlygų nėra.
II	nedidelis pavojus gaisrui kilti - gaisrams kilti sąlygos mažai palankios (tikimybė 5-10 proc.). Gali kilti silpni žemutiniai gaisrai.
III	vidutinis pavojus gaisrui kilti - gaisrams kilti sąlygos vidutiniškai palankios (tikimybė 11-30 proc.). Gali kilti vidutiniai ir stiprūs žemutiniai gaisrai.
IV	didelis pavojus gaisrui kilti - gaisrams kilti sąlygos palankios (tikimybė 31-60 proc.). Gali kilti žemutiniai gaisrai, kurie pereina į viršūninius gaisrus.
V	labai didelis pavojus gaisrui kilti - gaisrams kilti sąlygos ypač palankios (tikimybė nuo 61 iki 100 proc.). Gali kilti žemutiniai gaisrai, kurie pereina į viršūninius gaisrus.